

İSRAEL BENYAKAR VE YUDA SİLİKİ'NİN TÜRKÇE-İBRANİCE İBRANİCE-TÜRKÇE SÖZLÜĞÜ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Akın DÜZGÜN*
İsmail ARSLAN**

Derleme Makalesi/Rewiev Article

Atıf/Cite as: Düzgün, A. ve Arslan, İ. (2023). İsrail Benyakar ve Yuda Siliki'nin Türkçe-İbranice İbranice-Türkçe Sözlüğü Üzerine Bir Değerlendirme. *DÜMAD (Dünya Mültidisipliner Araştırmalar Dergisi)*, 6(Prof. Dr. Durmuş Ali Arslan Özel Sayısı), 109-124.

Özet

Ondokuzuncu yüzyıl hanedanlıkların yavaş yavaş ortadan kalktığı ve yerlerini yeni ve parçalanmış milletlerin aldığı bir dönem olmuştur. Bu dönemde büyük imparatorlukların çatisı altında yüzyıllarca yaşamış olan toplulukların militleşme süreci başlayınca, ya bu milletler keni dil, örf, adet ve tarihlerini araştırmaya veya onları militleşerek, bünyesinde buldukları hanedanlıklardan koparmak isteyenler tarafından bu çalışmaların yapıldığı tespit edilebilmektedir. Bu açıdan bakıldığında geç bir tarihte de olsa İsrail Devleti'nin kurulması sonrasında dil ve kültür çalışmaları hızla yapılmış ve İbranicenin eski fonetiği yeniden gün yüzüne çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu çalışmaların bir devamı olarak İsrail Benyakar ile Yuda Siliki tarafından hazırlanan Türkçe İbranice ve İbranice Türkçe Sözlük çalışmasının da amacı tam da bu meseledir. Amaçları Türkiye kökenli Yahudilere İbranice öğretmek, İbranice bilenlere ise Türkçe karşılıklarını öğretmektir. Bu yönüyle bakıldığında uzak doğu dillerini ve alfabesini andıran fonetiği ile İbranice bir bilinmezi temsil etmektedir ki, yapılan bu detaylı çalışma bu dilin hem Türkler ve hem de Türkiye'den İsrail'e göçen Türkiye kökenli Yahudiler tarafından araştırılıp öğrenilmesini kolaylaştıracağı muhakkaktır.

Bu makalede İsrail Benyakar ile Yuda Siliki tarafından hazırlanan söz konusu sözlüğün bir değerlendirmesi ve tanıtımı yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İsrail, Yuda, İsrail, Yahudi, Musevi, Sözlük.

* Okul Müdürü, Şehit Rasim Kalay İlkokulu, akins_77@hotmail.com, Orcid: 0000-0002-1274-3827.

** Okul Müdürü Şehit Rasim Kalay Ortaokulu, İsm.arslan@hotmail.com, Orcid: 0000-0001-5267-2157.

Abstract

The nineteenth century was a period in which dynasties gradually disappeared and were replaced by new and fragmented nations. In this period, when the nationalization process of the communities that had lived for centuries under the roof of the great empires began, it can be determined that these studies were carried out by those who wanted to either research their own language, customs, traditions and history or to separate them from the dynasties they belonged to by becoming a nation. From this point of view, after the establishment of the State of Israel, albeit at a late date, language and cultural studies were carried out rapidly and the old phonetics of Hebrew were tried to be brought to light again. As a continuation of these studies, the aim of the Turkish-Iranian and Hebrew-Turkish Dictionary study prepared by İsrail Benyakar and Yuda Siliki is exactly this issue. Their aim is to teach Hebrew to Jews of Turkish origin, and to teach Turkish equivalents to those who speak Hebrew. From this point of view, Hebrew with its phonetics reminiscent of Far Eastern languages and alphabet represents an unknown, and it is certain that this detailed study will facilitate the research and learning of this language by both Turks and Jews of Turkish origin who immigrated from Turkey to Israel.

In this article, the dictionary in question prepared by İsrail Benyakar and Yuda Siliki is evaluated and introduced.

Keywords: Israel, Judah, Israel, Jewish, Jewish, Dictionary.

Giriş

Sözlük çalışmaları yoğun olarak on dokuzuncu yüzyılın başlarında yapılmıştır. Bu çalışmalarda güncel dillerin yanı sıra fonetiği ortadan kaybolmuş olan dillerin yeniden güncellenmesi için yoğun bir çaba harcanmıştır. Bu tür çalışmaların özellikle başka milletlerin yurtlarında yaşamaya mecbur kalmış veya bunu bir ihtiyaç olarak algılamış olan milletlerin unuttukları dillerin ortaya çıkarılmasına yönelik olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Rusya, Amerika, Avusturalya, Afrika ve Avrupa gibi dünyanın en fazla göç alan ve göç veren topraklarında yaşayan ancak buldukları toplulukların dillerini konuşmak zorunda kalan insanları yeniden bir millet kılabilme veya bu milletleri çeşitli amaçlar uğruna kullanabilmek için yoğun bir dil çalışması yapılmıştır.

Bu konuda en fazla üzerinde çalışılan dillerin başında Asya, Ortadoğu ve Afrika dillerinin geldiğini söylemek gerekmektedir. Bunun başlıca sebeplerinden biri eski dünyanın merkezi olan bu bölgelerden yeni dünyaya yani başta Avrupa ve Amerika'ya çok yoğun bir göç olduğu bilinmektedir. Bu göçlerden biri olup, M.Ö. 500'lerde Romalılar tarafından Babil'den sürgün edilmeleri sebebiyle dünyanın her tarafına yayılan Yahudilerin göçüdür. Yahudiler gittikleri her toplumun içinde rahat yaşayabilmek için o toplumların dillerini konuşmak ve kendi dillerini gizlemek zorunda kalmışlardır. Bu sebeple var olan dil unsurlarının büyük bölümünü kaybettikleri bilinmektedir.

İsrail Benyakar ve Yuda Siliki, bu toplumun dil unsurlarını yeniden bir araya getirebilmek ve kaybolan fonetiği güncelleyebilmek için büyük bir gayret göstererek özellikle Türk toplumlarının arasında yaşayarak gününze gelebilen bir dil kullanan Yahudi toplumuna, yeniden İbranice konuşabilmek veya İbraniceyi aktif olarak kullanabilmek için her an başvurabilecekleri bir sözlük oluşturma becerisini ortaya koymuşlardır. Bu Türkçe-İbranice, İbranice-Türkçe sözlük, daha önce çıkan sözlüklerden farklı ve daha kapsamlı olarak oluşturulmuş ve diğerlerinin eksiklerini gidermek amacıyla matuftur. Çağdaş İbranicede kullanılan 16.000'i aşkın kelimeyi bünyesinde barındıran bu sözlüğün başlıca özelliği, İbranice sözcüklerin kendi yazılışları ile birlikte Türkçe harflerle okunuşunun ve Türkçe karşılığının tüm anlamları ile bir arada bulunmalarının temin edilmiş olmasıdır. Bu şekilde, öğrencilerin İbranice yazıları kolaylıkla okuyabilmelerinin sağlanması amaçlanmıştır. Sözlük kısmının sonuna, fiil gruplarını gösteren bir tablo ile fiillerin çekim cetvelleri ve bazı faydalı bilgilerden oluşan tablolar eklenmiştir. Sözlüğün başına ise, aranan kelimeyi bulmayı kolaylaştıracak İbranice bir alfabe konularak kullanıcıların incelemelerinde kolaylık sağlanmaya çalışılmıştır. Aynı listede, her harfin karşılığına, İbranicede genelde tarihlerin yazılışında kullanılan sayısal değerleri e gösterilerek sözlükteki bazı İbranice kelimelerin yanına, o kelimenin dilbilgisindeki niteliğini gösteren harfler de konulmuştur. Bunların anlamı "Kısaltmalar" bölümünde gösterilerek uzun bir zamandır eksikliği duyulan ve İbraniceyi öğrenmek isteyen, ya da İbranice üzerinden araştırma yapmaya çalışanların ihtiyaçlarını karşılayacak yeni bir eser ortaya konulmuş olduğu görülmektedir¹.

Sözlük yazarları İsrail Benyakar&Yuda Siliki tarafından bu sözlüğün başlıca amacı "İbranice dilini öğrenmek isteyen Türkçe konuşanlara yardımcı olmak" olduğu eserin giriş kısmında açıkça belirtilmiştir.

Yabancı bir dili öğrenmek isteyen her kişinin, o dilin bir sözlüğünden yararlanması mutlak bir gereklilik olmasına rağmen, ne yazık ki, Türkçe konuşan Yahudilerin İbranice öğrenebilmeleri için şimdiye kadar böyle bir imkânları yoktu. Çok eski yıllarda, basılmış birkaç sözlük hem kelime sayısı açısından yetersiz kalmış, hem de bugün artık bulunmaz duruma gelmiştir.

Bu durumda, İbranice öğreneceklerin, bildikleri ikinci bir dilde sözlüklere başvurmaları gerekmektedir ki böyle bir sıkıntıyı yaşamış Türkiyeli bir göçmen olarak, bu sözlük eksikliğini gidermeyi amaç edinen İsrail Benyakar, 2001 yılında sözlüğü oluşturmak için yola çıktığında eski sözlüklerden ve başka dillerdeki sözlüklerden yararlanmış olduğunu belirtmektedir. Bu ilk çalışması sırasında ancak 7800 kelimeye ulaşabilmişti².

¹ Türkçe-İbranice, İbranice-Türkçe Sözlük, (Haz. İsrail Benyakar&Yuda Siliki), I. Baskı, İsrail 2011, s. 7.

² Türkçe-İbranice..., s. 7.

İsrael Benyakar, önündeki engelleri aşabilmek için kendisen bir yardımcı bulmak için çalışmalara başladığında çok eski bir dostu olan ve 30 yıl kadar Hatay'da yaşayan Yuda Siliki'yi projesine davet etmiştir. Yuda Siliki, projeye katılmayı hemen kabul ederek çalışmaların hızlanmasını sağlamış ancak, çalışmalar ilerledikçe, karşılına yeni engeller çıkıyordu. Özellikle, fiillerin köklerini saptamakta bir dilbilgisi uzmanına gereksinimlerinin olduğu çok kısa bir süre sonra anlamışlardı. Bu boşluğu da Amit Cohen adlı bir başka dost ve bilim adamı doldurmuştu. Sözlük çalışmasının bu şekilde son aşamaya getirilmesi sağlanarak basım için hazır hale getirilmişti. Bundan sonraki tüm maddesel ve teknik sorunları çözmeyi İsrail'deki Türkiyeliler Birliği üstlenmiştir.

İsrail eğitim dünyası, İsrail Benyakar ve Yuda Siliki tarafından hazırlanan bu sözlük sayesinde ilk defa "İbranice-Türkçe, Türkçe-İbranice", çift yönlü bir sözlüğe kavuşmuştu. Bu sözlük, azim, sebat ve dostlukla yürütülen bir çalışmanın ürünüydü ve başta fiil çatı ve kökleri konusundaki değerli Amit Cohen'in büyük gayretleri olmuştu. Sözlüğün düzenli ve anlaşılır bir şekilde basılmasını sağlamak amacıyla tüm kelimeleri tarayıp kontrol eden ekibi üyeleri arasında Mordo Ovadya, Beti Geron Somme, Rafael Sadi Dr.Avram Mızrahi, İsak Duenyas, Moşe Gormez de bulunmaktaydı. Sözlük Türkiyeliler Birliği Başkanı Momo Uzsinay'ın destekleri ve teknik ve basım işleri ise Moris Mızrahi tarafından gerçekleştirilmişti. İsrail Benyakar'ın kurguladığı bu proje proje süresince çalışmaya katkı veren en önemli kişi şüphesiz Yuda Siliki olmuştu. Çalışmanın özel bir amacı vardı ki bu da Türkiye'den İsrail'e gelen göçmenlerin, dil kursları yanı sıra, bu sözlükten de yararlanmalarını sağlamaktı³.

Çalışmaya başından beri İsrail'deki Türkiyeliler Birliği büyük katkı sağlamıştır. Ayrıca İsrail Hükümeti Göçmen İşleri Bakanlığı yetkilileri de çalışmanın ortaya çıkarılabilmesi için azami gayret sarfetmişlerdi. Bu proje İbrani kültürüne yapacağı katkı nedeniyle özellikle Türkiyeliler Birliği Yönetim Kurulu Üyeleri Beti Allovi, Selim Amado, Nesim Güveniş ve Sekreter Jak Aboresi tarafından desteklenmiştir. Sözlükteki noktalama safhası ve düzeltmelerde Prof. Daniel Sivan'ınbüyük katkısıolmuştur⁴.

Sözlük'te Yer Alan Önemli Bilgiler

Sözlükte yer alan önemli bilgiler eserin 8. sayfasında verildiği şekliyle alınarak, yazarın özel işaretlemeleri aynen aktarılacaktır.

FİİLLER: İbranice fiiller, bütün sözlüklerde olduğu gibi, bu sözlükte de o fiilin , 'geçmiş zaman-eril-üçüncü şahıs-tekil' haliyle gösterilmiştir. Örneğin, mastarı LİSGOR (kapamak) olan fiil,

³ Türkçe-İbranice..., s. 8.

⁴ Türkçe-İbranice..., s. 8.

sözlükte SAĞAR (kapadı) şeklinde aranmalıdır. Bununla birlikte, sözlüğü kullanana yardımcı olmak için, o fiilin mastar hali de yanına eklenmiştir.⁵

Temel Takılar⁶

Et - תא = i, ..e.....1, ...a yönlendirme takısı (TelAvivi, Ankarayı, Aşkalonu)

Be, ba, bî - ב, ב., ב = de da takısı, içinde (TelAvivde, Ankarada, Aşkalonda)

El - לא = e, ye, ya takısı

A - ה = belirleyici tarif edici harf takısı (ey ayedia) (masa = şulhan הלחן) (o masa, kastedilen masa = aşulhan השולחן) gibi

Le, li, la - ל, ל, ל = e, ye, ya, a ek takısı (TelAvive, Ankaraya, Aşkalona)

Me, mi, min -1», מ, n = den dan takısı (TelAvîvden, Ankaradan, Aşkalondan)

Şel - של s! nın ntın takısı, aidiyet belirten ek kelime (şel mi=kimin, şel aba=babanın)

Harflerle İlgili Bilgiler⁷

1-İbrani alfabesinde bazı harfler kelimenin sonunda yer aldıkları zaman değişik şekilde yazılırlar. Bu harfler y ף ן ן ן ן dir. Bunlar sofit olarak adlandırılır. Örneğin j Nun sofit gibi.

2- İbrani alfabesinde bazı harflerin sesi harf içine bir nokta ilavesiyle değişir.

Bu harfler: bet a, ve ב., kaf 3, haf כ, pe 9, fe 9

3-İbrani alfabesinde sesli harf olmadığından, seslendirme sessiz harflerin altına (ם), üstüne (י, ם) veya yanına (1) ilave edilen noktalarla sağlanmaktadır.

4-Ey harfi⁸

ה: Bu harf bazen hiç duyulmayan, genellikle üzerine basılmadan söylenmesi gereken nefes verme yumuşaklığında bir “yarım H” sesidir. Latin alfabesinde n harfini tanımlayacak bir harf yoktur. Bu sözlükte “Ey ה” harfi için Türkçe okunuşlarda H vurgusu yapılmamıştır. Böylece, “Het n” ve “Haf

ח: harflerinin vereceği seslerle karıştırılma ihtimali bertaraf edilmiştir. Ancak bu durumda Türkçe okunuşlarda ה harfi sessiz kaldığı için “Alef א” ve “Ayin u” ile karışma durumu oluşmuş oluyor. Bu sesleri ancak İsrail sokaklarında duyacak, öğrenecek ve farkı ayırt edeceksiniz.

⁵ Türkçe-İbranice..., s. 8.

⁶ Türkçe-İbranice..., s. 8.

⁷ Türkçe-İbranice..., s. 8.

⁸ Türkçe-İbranice..., s. 8-9..

5-Üzerinde durulması gereken bir başka konu ayin ע ve alef א arasındaki farktır. ע “Ayin” harfinin gırtlaktan çıkan özel ve değişik bir sesi vardır. Okunuşu Latin harfleriyle yazıldığında bazen “aa” ile “lagaat לגעת”, “laasot לעשות” olarak, bazen de bir (‘) kesme işareti kullanarak “şa’on שעון” şeklinde yazılış uygulamaları vardır.

Bu sözlükte alfabetik sıralamaları etkilememesi için kesme işareti kullanılmamıştır. Bu bakımdan örneğin,

*saat (alet) שאון * kelimesi ile

“gürültü, patırtı, velvele שאון” kelimesi aynı okunuşla görülmektedir.

Ancak telaffuzda fark vardır.

“Ayin ע” harfinin sesini de İsrail sokaklarından duyarak öğrenecek ve farkı ayırt edeceksiniz.

א : Alef ise tek A sesi verir. Örneğin Aba אבא gibi

6- Het harfi⁹

n: Het harfi kelimenin sonuna geldiğinde önüfe A konularak okunur.

Het harfi kelimenin sonuna gelirse önce harf sonra nokta okunacağına, önce nokta sonra harf okunur. Örneğin “לוס” luha diye okunacağına luah diye okunur.

Veya “lisloah לסלוח”, “koah no” gibi.

7-Noktalımlar arasında üzerinde durulması gereken noktalardan biri () kamets’dir. Bu nokta istisnai kelimelerde A diye okunacağına bazen O diye okunur.

Örneğin Oniya אהה gibi

8-Bir başka önemli nokta (,) şva’dır. Şva kelime başında veya içinde nokta bulunan (dageşli) bir harften sonra gelirse kısa bir A şeklinde okunur, diğer hallerde şva duyulmaz.

9-İbranicede vurgu daima son hecededir.

Kelime Arama¹⁰

İbranice bölümünde bir kelime bulunamıyorsa aşağıdaki noktaları dikkate almak gerekir:

A- Kelimenin başında:

a)Sözcüklerin başındaki n tanım takısı kaldırılır.

b)ב, כ, ל, מ, נ: gibi edat takıları kaldırılır.

c)1 , ש gibi bağlaçlar kaldırılır.

d)Fiillerin mastar halindeki ל harfi kaldırılır.

e)Gelecek zaman çekimlerinde fiillerin başındaki şahıs takıları kaldırılır.

⁹ Türkçe-İbranice..., s. 9.

¹⁰ Türkçe-İbranice..., s. 9.

B- Kelimenin içinde:

İbranice’de “dolu” ve “kısa” diyebileceğimiz iki tür yazı düzeni vardır, e, i, o, u ünlülerini belirten ' ve l harfleri ile yazılanlar “dolu” düzen sayılırken, aynı sözcüklerin “kısa” düzende, yani ünlüler belirtilmeden yazılması olasıdır. Bu bakımdan i ve ı ünlüleriyle okunan bir sözcük sözlükte bulunmuyorsa, aynı sözcüğü ünsüzlerle, “kısa” düzende aramak gerekir.

C- Kelimenin sonunda:

- İsimlerin dişil halindeki ך ve n harflerinin kaldırılması gerekir.
- Geçmiş zaman, gelecek zaman veya emir haliyle çekilmiş fiillerin zamir ekleri kaldırılır.
- Yön gösteren ך harfi kaldırılır.

5. Kısaltmalar:

Poal	= fiil	= פ
Toar	= sıfat	= ת
Zahar	= eril	= ר
Nekeva	= dişil	= נ

Binyan Menora¹¹

İbranicede fiillerin, yapıları itibarıyla altında buldukları çatıya İbranice karşılığı BİNYAN (yani BİNA) denir.

Fiil çekimleri için kullanılan binyan özelliklerine göre çekilen fiiller, Türkçede 6 şahıs içerirken

(1-Ben 2-Sen 3-0-Biz 4-Siz 5-Onlar) bu sayı ibranicede dişil (dişi) ve eril (erkek) hitap özellikleri taşıdığı için 10 dur.

(E) = Eril, Erkek (D) = Dişil, Dişi

(1-Ben 2-Sen(E) 3-Sen(D) 4-0(E) 5-0(D) 6-Biz 7-Siz(E) 8-Siz(D) 9-Onlar(E)

10-Onlar(D) -)

Altta yer alan Menorada, her kolu takip eden simetrik kol aktif fiil yapısının (binyanın) pasife geçişini simgeliyor.

¹¹ Türkçe-İbranice..., s. 10.

Aktif Yapı	Aktif Yapı	Aktif Yapı	NOTR	Pasif Yapı	Pasif Yapı	Pasif Yapı
PAAL	PİEL	İFİL	İTPAEL	UFAL	PUAL	NİFAL
İİSGÖR	İeDaBeR	İleaZMiN	İleitRaHeTS	İmuZMaN	İmeDuBaR	İleiSaGeR

Aktif fiillerden PAAL binyanında İİSGÖR = KapaTmak, genellikle bunun pasif hali olan NİFAL binyanında İleiSaGeR = KapaNmak olur.

Her iki binyanın da mastar halleri mevcuttur.

Aktif fiillerden PİELbinyanında İeDaBeR = Konuşmak, genellikle bunun pasif hali olan PUAL ...binyanında İmeDuBaR = Konuşuluyor haline dönüşür. PUAL binyanın mastar hali yoktur PİEL binyanından pasife dönüşür.

Aktif fiillerden İFİL....binyanında İleaZMiN = Davet etmek, genellikle bunun pasif hali olan UFAL... binyanında İmuZMaN = Davetli olma haline dönüşür.

UFAL binyanının mastar hali yoktur İFİL binyanından pasife dönüşür.

İTPAEL binyanı ise (refleksif) edilgen bir yapıdadır.

Genellikle kendi başına veya karşılıklı yapılan şeyleri ifade eder.

Kendi başına İLEİTRAGEŞ = HEYECANLANMAK, ya da Karşılıklı İLEİTNAŞEK = ÖPÜŞMEK gibi.

Bir başka ifade ile fiillerin aktiften pasife dönüşümü alttaki şekildedir.

Aktif PAAL <-----> Pasif NİFAL

Aktif PİEL <-----> Pasif PUAL

Aktif İFİL <-----> Pasif UFAL.¹²

¹² Türkçe-İbranice..., s. 11.

FİİL ZAMAN VE ÇEKİMLERİ

PAAL

ŞEMAFONK זמן פועל מושג		ŞOREŞ זמן פועל		BİNYAN זמן פועל	
MASTAR		KÖK		FİİL ÇATISI	
LIHTOV לִיחַתוֹב	זמן פועל YAZMAK יִכְתֹּב	KAPTAV BET כִּתְּבָהּ		PAAL	יִכְתֹּב
ZMAN AKAR זמן פועל GEÇMİŞ ZAMAN					
		ANI KATAVTI כָּתַבְתִּי	İK BEN KATAVTI כָּתַבְתִּי		
ATA KATAVTA כָּתַבְתָּ	İK SEN Erkek KATAVTI כָּתַבְתָּ			AT KATAVT כָּתַבְתָּ	İK SEN Dişi KATAVT כָּתַבְתְּ
U KATAV כָּתַבְתִּי	İK O Erkek KATAV כָּתַבְתִּי			I KATVA כָּתַבְתָּ	İK O Dişi KATVA כָּתַבְתְּ
		ANAHNU KATAVNU כָּתַבְנוּ	İK SİZ KATAVNU כָּתַבְתֶּם		
ATEN KATAVTEN כָּתַבְתֶּם	İK SİZ Erkek KATAVTEN כָּתַבְתֶּם			ATEN KATAVTEN כָּתַבְתֶּם	İK SİZ Dişi KATAVTEN כָּתַבְתֶּם
EM KATVU כָּתַבְתֶּם	İK ONLAR Erkek KATVU כָּתַבְתֶּם			EM KATVU כָּתַבְתֶּם	İK ONLAR Dişi KATVU כָּתַבְתֶּם
ZMAN OVE זמן פועל ŞİMDİKİ ZAMAN					
Erkek KOTEV כֹּתֵב	Dişi KOTEVET כֹּתֵבֶת	E.çöğül KOTVIM כֹּתֵבִים	D.çöğül KOTVOT כֹּתֵבוֹת		
YAZIYORUM YAZIYORSUN YAZIYOR		YAZIYORUZ YAZIYORSUNUZ YAZIYORLAR			
ZMAN ATİD זמן פועל GELECEK ZAMAN					
		ANI EHTOV יִכְתֹּב	İK BEN EHTOV יִכְתֹּב		
ATA EHTOV יִכְתֹּב	İK SEN Erkek EHTOV יִכְתֹּב			AT EHTOV יִכְתֹּב	İK SEN Dişi EHTOV יִכְתֹּב
U EHTOV יִכְתֹּב	İK O Erkek EHTOV יִכְתֹּב			I EHTOV יִכְתֹּב	İK O Dişi EHTOV יִכְתֹּב
		ANAHNU EHTOV יִכְתֹּב	İK SİZ EHTOV יִכְתֹּב		
ATEN EHTOV יִכְתֹּב	İK SİZ Erkek EHTOV יִכְתֹּב			ATEN EHTOV יִכְתֹּב	İK SİZ Dişi EHTOV יִכְתֹּב
EM EHTOV יִכְתֹּב	İK ONLAR Erkek EHTOV יִכְתֹּב			EM EHTOV יִכְתֹּב	İK ONLAR Dişi EHTOV יִכְתֹּב

Kaynak: Türkçe-İbranice..., s. 12.

PIEL

ŞEH APICAL מְדַבֵּר אוּ מַסְתַּבֵּר **ŞEH APICAL** **ŞEH APICAL** **ŞEH APICAL**

LERAPER מְדַבֵּר **LERAPER** **LERAPER** **LERAPER**

ZMAN AVAR עָבַד **ZMAN AVAR** **ZMAN AVAR** **ZMAN AVAR**

ANI עֲשֵׂה **ANI** **ANI** **ANI**

ATA מְדַבֵּר **ATA** **ATA** **ATA**

U מְדַבֵּר **U** **U** **U**

AYEM מְדַבֵּר **AYEM** **AYEM** **AYEM**

EM מְדַבֵּר **EM** **EM** **EM**

ZMAN OVE עָבַד **ZMAN OVE** **ZMAN OVE** **ZMAN OVE**

MEDABER מְדַבֵּר **MEDABER** **MEDABER** **MEDABER**

ZMAN ATID עָבַד **ZMAN ATID** **ZMAN ATID** **ZMAN ATID**

ATA מְדַבֵּר **ATA** **ATA** **ATA**

U מְדַבֵּר **U** **U** **U**

AYEM מְדַבֵּר **AYEM** **AYEM** **AYEM**

EM מְדַבֵּר **EM** **EM** **EM**

EM מְדַבֵּר **EM** **EM** **EM**

EM מְדַבֵּר **EM** **EM** **EM**

EM מְדַבֵּר **EM** **EM** **EM**

İFİL

ŞEHİR APDAL ^{שָׁהַר אֲפֹדָל} MASAR		ŞÖREŞ ^{שׁוֹרֵשׁ} KÖK		BİRYAN ^{בִּירְיָן} FİL ÇATIŞI		
LEARGİŞ ^{לֵאֲרָגִישׁ}	SEN ^{אַתָּה} ERKEK ^{מַסָּרֵם} HISSETMEK	SEN ^{אַתָּה} ERKEK ^{מַסָּרֵם} REŞ GİNEL ŞİM	SEN ^{אַתָּה} ERKEK ^{מַסָּרֵם} İFİL	SEN ^{אַתָּה} ERKEK ^{מַסָּרֵם} İFİL	SEN ^{אַתָּה} ERKEK ^{מַסָּרֵם} İFİL	
ZAMAN ANAR ^{זְמַן אֲנָר} GEÇİŞ ZAMAN						
		ANİ ^{אַנִּי} İRGİŞTİ ^{יִרְגִּישְׁתִּי} İRGİŞTİ ^{יִרְגִּישְׁתִּי}			SEN ^{אַתָּה} BEN ^{אֲנִי} HISSETTİM ^{הִסְתֵּיתָ}	
ATA ^{אַתָּה} İRGİŞTİ ^{יִרְגִּישְׁתָּ} İRGİŞTİ ^{יִרְגִּישְׁתָּ}	SEN ^{אַתָּה} ERKEK ^{מַסָּרֵם} HISSETTİN ^{הִסְתֵּיתָ}			AT ^{אַתָּה} İRGİŞTİ ^{יִרְגִּישְׁתָּ} İRGİŞTİ ^{יִרְגִּישְׁתָּ}	SEN ^{אַתָּה} ERKEK ^{מַסָּרֵם} DİĞİ ^{אֲנִי} HISSETTİM ^{הִסְתֵּיתָ}	
U ^{אַתָּה} İRGİŞ ^{יִרְגִּישׁ} İRGİŞ ^{יִרְגִּישׁ}	SEN ^{אַתָּה} ERKEK ^{מַסָּרֵם} HISSETTİ ^{הִסְתֵּיתָ}	ANAHNU ^{אַנַּחְנוּ} İRGİŞU ^{יִרְגִּישׁוּ} İRGİŞU ^{יִרְגִּישׁוּ}			İ ^{אַתָּה} İRGİŞA ^{יִרְגִּישָׁא} İRGİŞA ^{יִרְגִּישָׁא}	SEN ^{אַתָּה} ERKEK ^{מַסָּרֵם} DİĞİ ^{אֲנִי} HISSETTİ ^{הִסְתֵּיתָ}
				ANAHNU ^{אַנַּחְנוּ} İRGİŞU ^{יִרְגִּישׁוּ} İRGİŞU ^{יִרְגִּישׁוּ}	SEN ^{אַתָּה} ERKEK ^{מַסָּרֵם} BİZ ^{אֲנִי} HISSETTİK ^{הִסְתֵּיתָ}	
ATEN ^{אַתֶּם} İRGİŞTEM ^{יִרְגִּישְׁתֶּם} İRGİŞTEM ^{יִרְגִּישְׁתֶּם}	SEN ^{אַתֶּם} ERKEK ^{מַסָּרֵיכֶם} HISSETTİNİZ ^{הִסְתֵּיתֶם}			ATEN ^{אַתֶּם} İRGİŞTEM ^{יִרְגִּישְׁתֶּם} İRGİŞTEM ^{יִרְגִּישְׁתֶּם}	SEN ^{אַתֶּם} ERKEK ^{מַסָּרֵיכֶם} DİĞİ ^{אֲנִי} HISSETTİNİZ ^{הִסְתֵּיתֶם}	
EN ^{אַתֶּם} İRGİŞU ^{יִרְגִּישׁוּ} İRGİŞU ^{יִרְגִּישׁוּ}	SEN ^{אַתֶּם} ERKEK ^{מַסָּרֵיכֶם} HISSETTİLER ^{הִסְתֵּיתֶם}			EN ^{אַתֶּם} İRGİŞU ^{יִרְגִּישׁוּ} İRGİŞU ^{יִרְגִּישׁוּ}	SEN ^{אַתֶּם} ERKEK ^{מַסָּרֵיכֶם} DİĞİ ^{אֲנִי} HISSETTİLER ^{הִסְתֵּיתֶם}	
ZAMAN ÖNE ^{זְמַן עֵוֶה} ŞİMDİKİ ZAMAN						
ERKEK ^{אַתָּה} MARGİŞ ^{מֵרְגִישׁ} MARGİŞ ^{מֵרְגִישׁ}	DİĞİ ^{אַתָּה} MARGİŞA ^{מֵרְגִישָׁא} MARGİŞA ^{מֵרְגִישָׁא}	EĞEĞÜL ^{אַתָּה} MARGİŞİM ^{מֵרְגִישִׁים} MARGİŞİM ^{מֵרְגִישִׁים}			DİĞİ ^{אַתָּה} MARGİŞOT ^{מֵרְגִישֹׁת} MARGİŞOT ^{מֵרְגִישֹׁת}	
				HİSSEDİYORSUN ^{הִסְתֵּיכֵם}		
				HİSSEDİYORSUNUZ ^{הִסְתֵּיכֶם}		
ZAMAN AĞU ^{זְמַן אֲוֵה} GELECEK ZAMAN						
		ANİ ^{אַנִּי} İRGİŞ ^{יִרְגִּישׁ} İRGİŞ ^{יִרְגִּישׁ}			SEN ^{אַתָּה} BEN ^{אֲנִי} HİSSEDECEĞİM ^{הִסְתֵּיכֵם}	
SEN ^{אַתָּה} TARGİŞ ^{תֵּרְגִּישׁ} TARGİŞ ^{תֵּרְגִּישׁ}	SEN ^{אַתָּה} ERKEK ^{מַסָּרֵיכֶם} HİSSEDECEKSİN ^{הִסְתֵּיכֵם}			AT ^{אַתָּה} TARGİŞİ ^{תֵּרְגִּישִׁי} TARGİŞİ ^{תֵּרְגִּישִׁי}	SEN ^{אַתָּה} ERKEK ^{מַסָּרֵיכֶם} DİĞİ ^{אֲנִי} HİSSEDECEKSİN ^{הִסְתֵּיכֵם}	
U ^{אַתָּה} YARGİŞ ^{יֵרְגִּישׁ} YARGİŞ ^{יֵרְגִּישׁ}	SEN ^{אַתָּה} ERKEK ^{מַסָּרֵיכֶם} HİSSEDECEK ^{הִסְתֵּיכֵם}	ANAHNU ^{אַנַּחְנוּ} MARGİŞ ^{מֵרְגִישׁ} MARGİŞ ^{מֵרְגִישׁ}			İ ^{אַתָּה} TARGİŞ ^{תֵּרְגִּישׁ} TARGİŞ ^{תֵּרְגִּישׁ}	SEN ^{אַתָּה} ERKEK ^{מַסָּרֵיכֶם} DİĞİ ^{אֲנִי} HİSSEDECEK ^{הִסְתֵּיכֵם}
				ANAHNU ^{אַנַּחְנוּ} MARGİŞ ^{מֵרְגִישׁ} MARGİŞ ^{מֵרְגִישׁ}	SEN ^{אַתָּה} ERKEK ^{מַסָּרֵיכֶם} BİZ ^{אֲנִי} HİSSEDECEĞİZ ^{הִסְתֵּיכֶם}	
ATEN ^{אַתֶּם} TARGİŞU ^{תֵּרְגִּישׁוּ} TARGİŞU ^{תֵּרְגִּישׁוּ}	SEN ^{אַתֶּם} ERKEK ^{מַסָּרֵיכֶם} HİSSEDECEKSİNİZ ^{הִסְתֵּיכֶם}			ATEN ^{אַתֶּם} TARGİŞU ^{תֵּרְגִּישׁוּ} TARGİŞU ^{תֵּרְגִּישׁוּ}	SEN ^{אַתֶּם} ERKEK ^{מַסָּרֵיכֶם} DİĞİ ^{אֲנִי} HİSSEDECEKSİNİZ ^{הִסְתֵּיכֶם}	
EN ^{אַתֶּם} YARGİŞU ^{יֵרְגִּישׁוּ} YARGİŞU ^{יֵרְגִּישׁוּ}	SEN ^{אַתֶּם} ERKEK ^{מַסָּרֵיכֶם} HİSSEDECEKLER ^{הִסְתֵּיכֶם}			EN ^{אַתֶּם} YARGİŞU ^{יֵרְגִּישׁוּ} YARGİŞU ^{יֵרְגִּישׁוּ}	SEN ^{אַתֶּם} ERKEK ^{מַסָּרֵיכֶם} DİĞİ ^{אֲנִי} HİSSEDECEKLER ^{הִסְתֵּיכֶם}	

İTPAEL

ŞEN AFOAL עָוֵן אֶפְרַיִם מַסְתָּר		SOREŞ שׂוֹרֵשׁ כֹּכַב		BÖRYAH בְּרַיָּה פֶּלֶאֶל צְאִיז	
LEİTNAŞEK LEİTNAŞEK	עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם	עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם		İTPAEL	עָוֵן אֶפְרַיִם
ZMAN AVAR עָוֵן אֶפְרַיִם גֵּעְחֵיז זְמָנִים					
		אֲנִי [İTNAŞAKT] İTNAŞAKTİ	אֲנִי עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם		
ATA İTNAŞAKTA İTNAŞAKTA	אֲנִי עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם			AT İTNAŞAKT İTNAŞAKT	אֲנִי עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם
U İTNAŞEK İTNAŞEK	אֲנִי עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם			İ İTNAŞAKA İTNAŞAKA	אֲנִי עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם
		ANAHNU İTNAŞAKSU İTNAŞAKSU	אֲנִי בִּז עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם		
ATON İTNAŞAKTEM İTNAŞAKTEM	אֲנִי בִּז עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם			ATEM İTNAŞAKTEN İTNAŞAKTEN	אֲנִי בִּז עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם
EM İTNAŞKU İTNAŞKU	אֲנִי עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם			EN İTNAŞKU İTNAŞKU	אֲנִי עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם
ZMAN OVE עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם					
Erkek MİTNAŞEK MİTNAŞEK	עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם	עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם	עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם	עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם	עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם
ZMAN ATİD עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם					
		אֲנִי EİTNAŞEK EİTNAŞEK	אֲנִי עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם		
ŞEN YİTNAŞEK YİTNAŞEK	אֲנִי עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם			AT YİTNAŞEK YİTNAŞEK	אֲנִי עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם
U YİTNAŞEK YİTNAŞEK	אֲנִי עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם			İ YİTNAŞEK YİTNAŞEK	אֲנִי עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם
		ANAHNU YİTNAŞEK YİTNAŞEK	אֲנִי בִּז עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם		
ATEM YİTNAŞKU YİTNAŞKU	אֲנִי בִּז עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם			ATEM YİTNAŞKU YİTNAŞKU	אֲנִי בִּז עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם
EM YİTNAŞKU YİTNAŞKU	אֲנִי עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם			EN YİTNAŞKU YİTNAŞKU	אֲנִי עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם עָוֵן אֶפְרַיִם

Kaynak: Türkçe-İbranice..., s. 15.

ALFABE

ALEF	א	1	NUN	נ	50
BET	ב	2	NUN (sofit)	ן	50
VE	ו	2	SAMEH	ס	60
GİMEL	ג	3	AYİN	י	70
DALET	ד	4	FE	פ	80
EY	ה	5	FE	ף	80
VAV	ו	6	FE (sofit)	ף	80
ZAYİN	ז	7	TSADİK	צ	90
HET	ח	8	TSADİK (sofit)	ץ	90
TET	ט	9	KUF	ק	100
YUD	י	10	REŞ	ר	200
KAF	כ	20	ŞİN	ש	300
HAF	ח	20	SİN	ש	300
HAF (sofit)	ך	20	TAV	ת	400
LAMED	ל	30			
MEM	מ	40			
MEM (sofit)	ם	40			

Kaynak: Türkçe-İbranice..., s. 14.

NİFAL

ŞEM AFOAL זמן עתה ועתיד

ŞÖREŞ עתה ועתיד

ŞİNYAN עתה ועתיד

LEHANEŞ
LEHANEŞ

אני עתה
אני עתה

אני עתה

אני עתה

אני עתה

ZAMANAVAK זמן עתה ועתיד

אני
מיחאסתי
מיחאסתי

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

ATA
MIHASTA
MIHASTA

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

AT
MIHAST
MIHAST

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

U
MIHAS
MIHAS

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

ANAHNU
MIHASHU
MIHASHU

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

I
MIHESA
MIHESA

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

ATEN
MIHASTEN
MIHASTEN

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

ANAHNU
MIHASHU
MIHASHU

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

ATEN
MIHASTEN
MIHASTEN

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

EM
MIYEGU
MIYEGU

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

EM
MIYEGU
MIYEGU

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

ZMAN OVE זמן עתה ועתיד

Enek
MIHAS
MIHAS

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

Egejil
MIHASIM
MIHASIM

Egejil
MIHASOT
MIHASOT

Egejil
MIHASOT
MIHASOT

גיריורט
גיריורט
גיריורט

גיריורט
גיריורט
גיריורט

ZMANATID זמן עתה ועתיד

אני
מיחאסתי
מיחאסתי

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

SEM
TIHANEŞ
TIHANEŞ

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

AT
TIHANEŞ
TIHANEŞ

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

U
YIHANEŞ
YIHANEŞ

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

ANAHNU
YIHANEŞ
YIHANEŞ

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

I
YIHANEŞ
YIHANEŞ

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

ATEN
YIHANU
YIHANU

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

ATEN
YIHANU
YIHANU

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

EM
YIHANU
YIHANU

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

EM
YIHANU
YIHANU

אני עתה
מיחאסתי
מיחאסתי

ALFABE			
ALEF	א	1	
BET	ב	2	
VE	ו	2	
GİMEL	ג	3	
DALET	ד	4	
EY	ה	5	
VAV	ו	6	
ZAYİN	ז	7	
HET	ח	8	
TET	ט	9	
YUD	י	10	
KAF	כ	20	
HAF	ח	20	
HAF (sofit)	ך	20	
LAMED	ל	30	
MEM	מ	40	
MEM (sofit)	ם	40	
NUN	נ	50	
NUN (sofit)	ן	50	
ŞAMEH	ש	60	
AYİN	י	70	
PE	פ	80	
FE	פ	80	
FE (sofit)	ף	80	
TSADİK	צ	90	
TSADİK (sofit)	ץ	90	
KUF	ק	100	
REŞ	ר	200	
ŞİN	ש	300	
SİN	ש	300	
TAV	ת	400	

Kaynak: Türkçe-İbranice..., s. 17.

Sonuç

Yukarıda verilen tablolar ve bilgiler İbranice'nin çok yönlü bir fonetik yapısı olduğunu ve uzak doğu illerine benzer şekilsel bir yapısının bulunduğunu göstermektedir. İsrail Benyakar ve Yuda Siliki tarafından hazırlanan bu eser yaklaşık 1090 sahifeden oluşmakta olup, içerisinde 16000'i aşkın

kelime yer almaktadır. Yazarlar eserin sonuna İbranice bir hatime yerleştirmiş olup, burada sözlükle ilgili şu bilgiyi vermektedirler:

Google Tercümesi

“My-Lon-İbranice-Türkçe, Türkçe-İbranice-Zach diğer sözlüklerden tamamen üstün bir sözlüktür. Geçmiş yıllarda basılan çeşitli ve sınırlı sözlüklerden çok daha kapsamlıdır. Modern İbranice dilinde 16.000'den fazla faydalı kelime içerir. Bu sözlüğün ana özelliği: İbranice kelimelerin yanında İbranice kelimelerdir. Türkçeden anlaşıldıkları gibi, kelimenin İbranice karşılığı da olası herhangi bir terime türkçe dilinde. Yöntem, öğrencinin İbranice yazısını kolayca okumasını sağlar. Sözlükteki kelime listesinin sonuna fiiller tablosunu ve tiyaların şeklini birlikte ekledik. yararlı bilgilerle. Sözlüğün başında harflerin alfabetik bir listesini bulacaksınız. Gerekli kelimeyi aramanızı kolaylaştıracak İbranice aynısı Listede her harfin yanına eklenen sayısal değerler, her zamanki gibi tarihleri belirtmek için kullanılır.

İbraniler

İbranice'deki pek çok kelimenin yanında dilbilgisi özelliklerini gösteren kısaltmalar bulacaksınız. (KISALTMALAR) Bu harflerin anlamı (kısaltmalar) veya sözlük. Bu sözlüğün çok faydalı olacağına inanıyoruz. Onsuz hiçbir çalışmanın olmadığına ikna olmak İbranice okuyan herkes için zor olacaktır.

İsrail Ben Yakar - Yehuda Siliki”

Yukarıda verilen bilgiler bize Kutadgu Bilig'in ortaya çıkışını anımsatmıştır. Kutadgu Bilig, Araplara Türkçe öğretmek amacıyla yazılmıştı. Yusuf Has Hacıp'ten bu yana Türkler ve Türk dünyası bu tür konulardan uzaklaşmıştır. Ancak içimize bulunanlar içimizden ayrılanlar hemen her unsur hem Türk dili üzerine ve hem de kendi dillerinin Türkçe karşılıklarının belgelenmesi konusunda büyük çalışmalar yapmışlardır. Redause gibi büyük sözlüklerin yanı sıra çok daha büyük eserler veren Avrupalı, Amerikalı, Rus, İngiliz vs. pek çok ecnebi bulunurken, Türk bilim çevreleri daha Kürtçe'nin Ermenice'nin, Rumca'nın, Süryanice'nin daha nice içimizde yaşayan unsurların dillerini araştırmak bir yana, ihtiyaç duyulduğunda bile bu dillere ait sözlüklerin maalesef yine ecnebi kökenliler tarafından yazılmış olduğunu görmek, bilmek oldukça acı vericidir.